

Най-отчетливо (поради доктринерство) тя е формулирана от Г. Бакалов. Преминава през Г. Цанев ("Пътят на Яворов". С., 1947), за да стигне до рецидивирание у Пенчо Данчев. Писано е, цитирано е, дискутирано е много - няма да се спирам подробно.

Много вярна психологическа характеристика на критикуващите "Подир сенките на облаците" дава проф. Пеньо Русев. Ще цитирам само обобщителния пасаж: "Хората, които намират поезията на Яворов за надценена и израз на нещо болезнено и фалшиво, са предимно зрителни, безстрастни и разсъдъчни, книжни или посредствени натури. За тях и поезията, дори и когато сами са поети, се състои от схеми, принципи, шаблони и студени нагледни. Ония, които имат предимно зрителна възприемчивост, харесват пейзажната лирика на Кирил Христов, Пенчо Славейков и Ракитин. Приятелите на Яворовото творчество пък, напротив, са все емоционално богати, творчески, будни духове, с много хрумвания и настроения..."⁴⁴

В съзнанието на непретенциозния български читател и ценител на поезията Яворов е в най-добрия смисъл на думата канониран като една от върховните личности в нашата лирика и то именно като автор на забележителната по своята многообразност и цялостно осъществена композиционна структура книга "Подир сенките на облаците". Обикновеният читател не е много осведомен (а не му и трябва) за цялата онази скрита река, която тече около стихосбирката и в самата нея. Необходимо е да кажа няколко думи за последните вълни на тази река, които достигат своя бряг в последната година от живота на поета...

VIII.

... Вълните за последен път достигат брега, разбиват се там и от кристалните им пръски се ражда последният, окончателен образ на поета - какъвто той сам си го е представял, че трябва да бъде. Казано по-просто, става дума за проекта за второ издание на "Подир сенките", завършен от Яворов малко преди самоубийството. Авторът го предава Владимиру Василеву на 18 сеп-

44. Русев П. *Пейо Яворов. Възприятия и художествена творба*. С., 1947, с. 173.